Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2022-1111

(mr. J. van der Groen, voorzitter, mr. dr. ing. A.J. Verdaas, drs. P.M. Mallekoote leden en mr. T. Veldhuizen, secretaris)

Klacht ontvangen op	4 mei 2022
Ingediend door	de heer [naam 1] (hierna: consument 1) en mevrouw [naam 2], gezamenlijk te noemen de consumenten
Tegen	Obvion N.V., gevestigd te Heerlen, verder te noemen Obvion
Datum uitspraak	29 december 2022
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wetgeving en de algemene voorwaarden.

Samenvatting

Vergoeding bij vervroegde aflossing hypothecaire geldlening. Boeterente. De consumenten zijn het niet eens met de door Obvion in rekening gebrachte vergoedingen vanwege vervroegde aflossingen. De commissie oordeelt dat Obvion de boeterente in rekening mocht brengen. Dit is naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar. De klacht is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) het verweerschrift van Obvion; 3) de repliek van de consumenten en 4) de dupliek van Obvion.

1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een digitale hoorzitting op 3 oktober 2022. Consument 1 nam deel aan de hoorzitting. Namens Obvion nam deel mevrouw [naam 3].

1.3 De consumenten en Obvion hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 31 oktober 2013 hebben de consumenten een hypothecaire geldlening afgesloten bij Obvion voor de financiering van een woning. Op de hypothecaire geldlening zijn de 'Algemene Voorwaarden Obvion Basis Hypotheek (versie juni 2013)' (hierna: de voorwaarden) van toepassing.

2.2 Op 11 november 2021 hebben de consumenten Obvion per e-mail bericht dat zij de lening volledig willen aflossen via de verkoop van een ander pand. Op 27 december 2021 hebben de consumenten € 34.794,59 en € 45.710,41 extra afgelost op de hypothecaire geldlening. Voor deze vervroegde aflossingen zijn de consumenten geen boeterente verschuldigd.

2.3 Consument 1 en een medewerker van Obvion hebben begin januari 2022 een telefoongesprek gevoerd, waarin door de medewerker vragen zijn gesteld over de herkomst van het geld waarmee is afgelost. Naar aanleiding van dat telefoongesprek hebben de consumenten een brief aan Obvion gestuurd. Obvion heeft hierop per brief van 28 januari 2022 gereageerd en toegelicht waarom zij vragen heeft gesteld naar de herkomst van het geld waarmee is afgelost. In dit verband heeft Obvion de consumenten erop gewezen dat zij hiertoe op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (hierna: Wwft) verplicht is. Obvion heeft de consumenten verzocht om uiterlijk binnen een week de verzochte informatie te verstrekken.

2.4 Op 19 januari 2022 hebben de consumenten € 50.000,- extra afgelost op de hypothecaire geldlening. Voor deze vervroegde aflossing zijn de consumenten geen boeterente verschuldigd.

2.5 De consumenten hebben Obvion per brief van 4 februari 2022, voor zover relevant, als volgt bericht:

> *'Wij negeren uw vragenlijst, "Integriteitsbeleid" en verwijzen naar uw dossier bij (…). De zaak heeft indertijd bij ons dermate kwaadbloed gezet, met het gevolg dat wij de relatie met uw bank zo snel mogelijk willen verbreken. Uw onderzoek behoeft zich niet te richten op de bestendiging van de relatie maar op de beëindiging. (…)*
>
> *Wij lossen het restant van de leningnummer [nummer 1] per omgaande aan u af, onder de voorwaarde dat u onze kosten uit 2013 ad € 11.045 hierop in mindering brengt, alsmede de aflossing boetevrij maakt.'*

2.6 Obvion heeft daarop per e-mail van 14 februari 2022, voor zover relevant, als volgt gereageerd:

> *'U geeft aan dat ons onderzoek zich dient te richten op het beëindigen van de relatie. Ons onderzoek richt zich op de herkomst van gelden van uw vastgoed portefeuille. U geeft aan de Wwft te kennen, dan weet u ook waarom wij dit onderzoek moeten doen. Dat dit onderzoek voor u de reden is om onze overeenkomst te beëindigen, dat betreuren we, maar dat maakt de situatie niet anders.*
>
> *U bent natuurlijk volledig vrij om de lening volledig af te lossen. Conform onze algemene voorwaarden is dan een vergoeding verschuldigd. De hoogte hiervan wordt bepaald aan de hand van het moment dat u de lening wenst af te lossen.*

In alle andere gevallen ontvang ik graag uiterlijk binnen 5 werkdagen de verzochte informatie zoals aangegeven in mijn email van 28-1-2022. Indien wij de gevraagde informatie niet ontvangen, mogen wij conform artikel 5 Wwft de klant relatie niet langer in stand houden en zijn wij genoodzaakt om deze te beëindigen en de gemaakte kosten hiervan op u te verhalen.'

2.7 De consumenten hebben Obvion per brief van 16 februari 2022, voor zover relevant, als volgt geïnformeerd:

'Wij zijn niet bereid om bij de finale aflossing van de lening een vergoeding voor misgelopen rente te voldoen. U kunt geen rechten ontlenen aan toekomstige winstderving, terwijl het initiatief van de opzegging bij u ligt. (…)

Ter zijde merken wij op dat uw onmogelijke eis om binnen 5 dagen alle stukken aan te leveren, voorzien van een verklaring van een register accountant, (afgezien van de kosten geschat op ca € 10.000,-) op machtspositie uwerzijds berust, onder dreiging met de Wwft. (…)

Wij beëindigen per heden onze leningsovereenkomst door aflossing van € 143.976,45 zijnde 'Hoogte leningdeel per 01-02-2022, leningnummer [nummer 2] volgens uw Lening overzicht per 1 februari 2022. Hierop brengen wij in mindering onze vordering uit dossier sloop-nieuwbouw ad € 11.045 volgens ons schrijven van 4 februari 2022. Onze overboeking vandaag bedraagt € 132.931,45 (…)

De machtiging voor automatische geldafschrijving onder (…) wordt per heden ingetrokken. Hiermee hebben wij de finale aflossing van de lening voldaan en sluiten het dossier.'

2.8 Op 16 februari 2022 hebben de consumenten een bedrag van € 32.931,45 overgemaakt ter extra aflossing. Obvion heeft op dat bedrag € 1.264,37 ingehouden als boeterente wegens vervroegd aflossen. Op dezelfde dag hebben de consumenten ook twee keer een bedrag van € 50.000,- overgemaakt ter extra aflossing. Op deze bedragen heeft Obvion in totaal € 3.839,40 (twee keer € 1.919,70) ingehouden als boeterente wegens vervroegd aflossen.

2.9 Obvion heeft de consumenten op hun verzoek per brief van 18 februari 2022 geïnformeerd dat een bedrag van € 16.557,27 resteert ter volledige aflossing van de hypothecaire geldlening. De consumenten hebben Obvion per brief van 21 februari 2022 bericht dat zij de hypothecaire geldlening inmiddels volledig hebben voldaan en dat zij het bedrag € 16.557,27 niet zullen voldoen. Hierna hebben de consumenten per brief van 5 maart 2022 een klacht ingediend bij Obvion. Op 15 maart 2022 heeft Obvion per brief gereageerd.

2.10 Op 28 maart 2022 hebben de consumenten een bedrag van € 11.045,- overgemaakt ter aflossing. Obvion heeft op dat bedrag € 262,20 ingehouden als boeterente wegens vervroegd aflossen.

2.11 De consumenten hebben Obvion per brief van 4 april 2022 bericht dat zij het niet eens zijn met de in rekening gebrachte boeterentes wegens vervroegd aflossen. Verdere uitwisseling van standpunten tussen partijen in de interne klachtprocedure heeft niet geleid tot een oplossing van de klacht, waarna de consumenten de klacht bij Kifid hebben ingediend.

De klacht en vordering

2.12 De consumenten klagen over de boeterente die Obvion in rekening heeft gebracht. De consumenten vorderen dat Obvion de ingehouden boeterente van € 5.366,- (€ 5.103,77 + € 262,30) terugbetaalt en de wettelijke rente over dit bedrag vanaf 1 februari 2022 vergoedt. Ter onderbouwing van hun vordering hebben de consumenten het volgende aangevoerd.

2.13 Obvion heeft de consumenten tot drie keer toe een termijn gegeven van vijf werkdagen voor het aanleveren van de gevraagde documenten en wijst de consumenten daarmee de deur. De consumenten stellen dat Obvion de overeenkomst zelf heeft opgezegd en dat zij daarom geen boeterente verschuldigd zijn. In dit verband verwijzen de consumenten naar de e-mail van Obvion van 14 februari 2022.

Het verweer

2.14 Obvion heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Welke vraag moet de commissie beantwoorden?

3.1 De commissie moet de vraag beantwoorden of Obvion de boeterente in rekening heeft mogen brengen. Deze vraag beantwoord de commissie bevestigend en zij licht dit hierna toe.

Wat is het beoordelingskader?

3.2 Uitgangspunt bij de beantwoording van deze vraag is hetgeen tussen partijen is afgesproken en wat hierover in de bij de hypothecaire geldlening behorende voorwaarden is bepaald. Tussen partijen staat niet ter discussie dat de voorwaarden van toepassing zijn.

3.3 De bevoegdheid van Obvion om een boeterente in rekening te brengen bij een vervroegde aflossing staat in artikel 22 lid 1 en lid 3 van de voorwaarden. In artikel 22 lid 7 van de voorwaarden is een limitatieve opsomming van situaties opgenomen wanneer een boeterente niet is verschuldigd.

Daarnaast geldt dat, als Obvion gebruik maakt van een overeengekomen bevoegdheid, de rechtsgeldigheid daarvan ook beoordeeld moet worden aan de hand de maatstaf van artikel 6:248 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek (zie bijlage). Dit betekent dat Obvion geen gebruik kan maken van een overeengekomen bevoegdheid als dat, gelet op de omstandigheden van het geval, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.[1]

De boeterente is terecht in rekening gebracht.

3.4 De consumenten stellen zich op het standpunt dat Obvion de overeenkomst heeft opgezegd en dat zij daarom geen boeterente zijn verschuldigd. Obvion heeft gemotiveerd betwist dat zij de overeenkomst heeft opgezegd. In dit verband heeft Obvion aangevoerd dat Obvion de consumenten alleen heeft gewaarschuwd voor haar verplichting tot opzegging van de overeenkomst op grond van artikel 5 Wwft als de consumenten niet mee willen werken aan het onderzoek naar de herkomst van de gelden en de beantwoording en onderbouwing van de gestelde vragen.

3.5 Tijdens de zitting heeft consument 1 aangegeven dat de consumenten de overeenkomst zelf hebben opgezegd, maar dat zij hiertoe min of meer werden gedwongen, omdat Obvion hen had gesommeerd om binnen vijf werkdagen de vragenlijst en de overige relevante informatie te verstrekken. Dit vinden de consumenten onredelijk. Gelet op de correspondentie tussen partijen en de verklaring van consument 1 ter zitting, staat naar het oordeel van de commissie vast dat de consumenten de overeenkomst hebben opgezegd. Obvion heeft daarnaast aangevoerd dat ook in het geval Obvion de overeenkomst had opgezegd, de consumenten de boeterente verschuldigd zijn op grond van de voorwaarden. Dit is door de consumenten niet betwist. Gelet op het voorgaande oordeelt de commissie dat Obvion op grond van artikel 22 lid 1 en 3 van de voorwaarden de boeterente in rekening mocht brengen. Het is de commissie niet gebleken dat sprake is van één van de uitzonderingssituaties zoals opgenomen in artikel 22 lid 7 van de voorwaarden.

3.6 Naar de commissie begrijpt, komt de stelling van de consumenten erop neer dat zij min of meer werden gedwongen om de overeenkomst op te zeggen, zodat het gelet op deze omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is om de boeterente in rekening te brengen. Gelet op de aard van artikel 6:248 lid 2 BW is de commissie terughoudend bij de beoordeling van de vraag of het in rekening brengen van de boeterente naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.[2]

[1] Vergelijk ook GC Kifid 2022-1026, overweging 3.2, te vinden op www.kifid.nl.
[2] Vergelijk ook GC Kifid 2022-0203, overweging 3.10, te vinden op www.kifid.nl

3.7 Uit het dossier blijkt dat Obvion de consumenten bij herhaling heeft gevraagd om de gevraagde informatie te verstrekken en dat niet eenmalig een termijn van vijf werkdagen is gegeven. Ten tijde van de zitting is de gevraagde informatie door de consumenten ook nog niet verstrekt, terwijl de consumenten daartoe wel de gelegenheid hebben gehad. Hetgeen de consumenten in dit verband hebben aangevoerd is naar het oordeel van de commissie derhalve onvoldoende om tot het oordeel te komen dat het in rekening brengen van de boeterente naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is geweest, terwijl dat de commissie (ook) overigens niet is gebleken.

Conclusie

3.8 Gelet op het voorgaande komt de commissie tot de conclusie dat Obvion de boeterente in rekening heeft mogen brengen. Dit is naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar. De klacht van de consumenten is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wetgeving en de algemene voorwaarden

Relevante bepaling uit de Algemene Voorwaarden Obvion Basis Hypotheek (versie juni 2003)

Artikel 22
1. U mag per kalenderjaar maximaal 20% van het oorspronkelijk geldleningbedrag zonder boete gedeeltelijk vervroegd aflossen. Als in een kalenderjaar geen vervroegde aflossing heeft plaatsgevonden, mag de voor dat kalenderjaar toegestane aflossing zonder boete niet meer plaatsvinden in een later kalenderjaar.
2. Er is een minimumbedrag voor een gedeeltelijk vervroegde aflossing. Dit bedrag kan tijdens de looptijd van de geldlening door geldgever worden gewijzigd, zie www.obvion.nl.
3. Indien vervroegde aflossing plaatsvindt voor een bedrag groter dan 20% van het oorspronkelijk geldleningbedrag, bent u over het bedrag waarmee deze 20% wordt overschreden, aan geldgever een boete verschuldigd gelijk aan de contante waarde van de rentederving van het bedrag van de overschrijding.
4. De contante waarde van de rentederving over het bedrag van de overschrijding wordt door de geldgever op de volgende manier berekend:
I percentage Het verschil tussen het op het desbetreffende leningdeel waarop naar uw keuze wordt afgelost, van toepassing zijnde rentepercentage en het bij geldgever, op het tijdstip van ontvangst van het bedrag van de vervroegde aflossing, voor een vergelijkbare geldlening van geldgever op dat moment geldende rentepercentage voor een rentevaste periode gelijk aan de resterende rentevaste periode. Indien de resterende rentevaste periode niet samenvalt met een door geldgever op dat moment gehanteerde rentevaste periode, wordt voor de berekening van de contante waarde uitgegaan van het rentepercentage dat hoort bij de naast kortere rentevaste periode.
II periode Voor de berekening van de contante waarde dient onder resterende rentevaste periode te worden verstaan de periode vanaf het tijdstip van ontvangst van het bedrag van de vervroegde aflossing tot de overeengekomen laatste aflossingsdatum. Of tot de eerstvolgende renteherzieningsdatum van het leningdeel waarop naar uw keuze de vervroegde aflossing plaatsvindt, als deze renteherzieningsdatum daaraan vooraf gaat.
5. Een in rekening gebrachte boete voor gedeeltelijke aflossing verrekent geldgever met het gedeeltelijk afgeloste bedrag.
6. Gedeeltelijke aflossing heeft aanpassing van het maandelijks verschuldigde bedrag tot gevolg. Geldgever past het maandelijks verschuldigde bedrag van het desbetreffende leningdeel waarop naar uw keuze wordt afgelost, aan met ingang van de eerste werkdag van een maand, volgend op de maand waarin de rekening van geldgever is gecrediteerd voor het bedrag van de gedeeltelijke aflossing.
7. Een boete voor vervroegde aflossing op grond van lid 1 en 3 van dit artikel bent u niet verschuldigd:
- bij juridische overdracht van het onderpand, en u tot genoegen van geldgever aantoont dat alle geldnemers in verband met die overdracht verhuizen. Onder juridische overdracht wordt niet begrepen de juridische levering van een aandeel in het onderpand;

- bij overlijden van een geldnemer tot een jaar na dat overlijden;
- als de aflossing plaatsvindt door middel van een uitkering, al dan niet na overlijden van een geldnemer, krachtens een kapitaal-/gemengde levensverzekering die verpand is aan geldgever tot zekerheid voor een door geldgever aan u verstrekte geldlening;
- als de aflossing plaatsvindt door middel van een uitkering, al dan niet na overlijden van een geldnemer, krachtens een (bank)spaar-/of beleggingsrekening die verpand is aan geldgever tot zekerheid voor een door geldgever aan u verstrekte geldlening;
- als de aflossing plaatsvindt door middel van een tegoed op de bouwrekening;
- bij volledig tenietgaan van het onderpand;
- voor de aflossing van een overbruggingskrediet;
- bij aflossing op de dag waarop de rentevaste periode eindigt;
- wanneer het rentepercentage voor soortgelijke door geldgever alsdan te verstrekken geldleningen - qua aflossingsvorm en restant rentevaste periode of naast kortere rentevaste periode gelijk aan die welke u wenst af te lossen
- op de dag van aflossing gelijk is aan of hoger is dan het rentepercentage van het naar uw keuze feitelijk afte lossen leningdeel.

8. Over een gedeeltelijke aflossing vergoedt geldgever rente vanaf de ontvangstdatum tot het einde van de betreffende maand. Geldgever hanteert voor de berekening van de te vergoeden rente een rentepercentage dat gelijk is aan het rentepercentage van het leningdeel waarop naar uw keuze wordt afgelost. Deze rentevergoeding wordt aan het einde van de maand van aflossing verrekend met de schuld van het leningdeel waarop naar uw keuze gedeeltelijk wordt afgelost.

Relevante bepaling uit Burgerlijk Wetboek Boek 6

Artikel 248
1. (…)
2. Een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel is niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.